

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

Ébredj magyar!

Debrecen, március 13.

Magyarország földje fölött viharjelek villognak és dörrenések rengetik a levegőt. Alig, hogy szétrobbant a debreceni bomba, Fiume kormányzójának kertjében durran el egy másik, ezuttal ártalmatlanabb, de nem kevésbé figyelmeztető. Egy ennél súlyosabb természetű, mert alattomban rakott földalatti akna mesterlegényei fölött éppen most mondotta ki a debreceni törvényszék tanácsa Máramaroszigeten az ítéletet. Magukban véve elszigetelt jelenségeknek állíthatnók ez eseteket, amint azt az optimisták vagy szándékosan tévutra vezetőik mondják is, ha nem látnók közöttük a pszichológiai és természetes összeköttetést. Így azonban ezeket súlyos tüneteknek kell vennünk.

A viharfelhők elvonulhatnak ugyan és felcikázó fényük lehet mulandó villogás: de hogy a felhők ott lebegnek határunkon és hogy a pusztulás magját hordják méhükben, ezt nem szabad meg nem látni és letagadni.

A Miklóssy püspök ellen elkövetett gyalázatos merényletért minden felelősséget el akar hárítani magától az oláh nemzetiségi sajtó, nemkülönben a bukaresti politikai agitátorok köre. De ez ne tévesszen meg bennünket. A magyar közvélemény elég higgadtan és lojálisan nyugszik bele abba, hogy a bírói uton levő eset bírói uton ítéltesék is meg.

Nem tört ki olyan visszatörésekben,

aminőt szangvinikus népek rendeztek volna, nem mindig igazságosan, mert újabb ártatlanok bántásával tetézik az elkövetett gonosz hibát. De azt nem tehetjük meg nem látottá és nem hitethetjük el magunkkal meg nem történnék, amit szégyenteljes izgatásával az alattomos, gyáva stromann-rendszerben bizva, a tulzó román nemzetiségi sajtó Magyarország és a magyar nemzet ellen napról-napra elkövetett. És ebben világító tornya volt Románia sajtója, amint most a bünösök kézrekerítésében a lojalitásnak és igazságnak éppen nem világító tornya a romániai hatóságok egész kompleksuma.

Egészen különálló, de szintén Magyarország integritása ellen tör a fiumei izgatás, amely egyfelől a horvát tulzókkal, másfelől az olasz irredentisákkal szövetkezik. Fiumében nagy tömeg telepedett le olyan elemekből, amelyek egyáltalában nem Fiume érdekét akarják szolgálni, hanem Magyarországot megcsonkítani. Sajnos ezek támasztékot találtak a benszülött fiumeiekben is, akiket sikerült tévutra vezetni, akik megfélemlenek apáik okosságáról, amely ellenállott a horvátok minden csábításának az abszolutizmus alatt. Fiume lakosságával az fog jót cselekedni s ezt főleg egy igazi autochtonistától várni, aki megszabadítja őket az anyagi romlásba vivő, idegen kenyéren élő izgatóktól.

Látjuk tehát, hogy keletről, délfelől, északfelől a cseh-tót pánszláv agitátorok részéről valóságos ostromgyűrű épül folyton-folyvást ellenünk. Ha most sem ébred

a magyar nemzet erejének és a jövő harcban való súlyos feladatának tudatára, mint a negyvenes években Wesselényi Miklós szózata: akkor csakugyan kétségbe kell esnünk jövőnk fölött. Akkor ismét rémesebb fantóm alakjában áll az a sors, amelyet Vörösmarty álmodott, amelyről megtört szívvel azt hitte, hogy már be is következett. Nem következett be. A magyar nemzet fölébredt ereje, nemzeti együttérzése, de egyszerűsége a külső körülmények kedvező összejárásában következett. De ma nemcsak egy félelmetes hatalom és erős politikai szövetség áll fegyveresen határainkon, hanem az önállóságra jutott és hirtelen sikerükben elbizakodott nemzetek is, amelyeknek gyökerei átnyulnak a mi földünkbe. Mind e veszéllyel azonban megtudjuk állani a helyünket, ha fel tudjuk fogni helyzetünket és egy szívvel-lélekkel, egy akarral építünk falat a támadók ellen. A végveszély pillanatában már késő lesz belátni hűbánkát, késő lesz kezét nyújtani egymásnak, amint késő volt torlaszokat emelni a Kárpátokban a tatárhordák ellen. Most kell egyesülni! Most, amíg nem késő!

= Elhalasztják a delegációkat. Bécsből táviratozzák: Tisza István grófot március hó 24-én idevárják. Közös minisztertanács lesz, hogy határozzon a delegációk összehívásának idejéről. Berchtold gróf külügyminiszter állítólag azt kívánja, hogy ősszel üljenek össze a delegációk, vagy pedig előbb csak két-háromnapos ülészak legyen a közös költségvetés provizóriumának megszavazására és szeptemberben folytassák tovább munkájukat a delegációk.

A boszú

Írta: H. TOVOTE.

Az autó, melyen Pickersgill ur az indóházhoz készült, már a rácskapunál állt. De még gyorsan a gyárba futott, hogy Londonba való utazása előtt megtegye utolsó intézkedéseit.

Alig lépett ki azonban az irodából, midőn egy fiatal tisztviselő izgatottan utána rohant és jelentette, hogy valaki sürgős beszélgetésre kéri a telefonhoz.

— Vajjon kinek lehet olyan sürgős megbeszélési valója velem? — kérdezte nyugodtan a gyáros.

A fiatalember rémülten nézett rá és valami értetlent dadogott. Csak azt az egyetlen szót: otthon, mondta ki világosan. — Többi szavai zavaros morgásba fultak.

Pickersgill néhány pillanatig fürkésző pillantással nézte a hivatalnokot s azután mégis gyorsan visszatért a gyárba. Bizonyos izgatottság vett rajta erőt, mert hiszen az izgatott emberek másokat is képesek nyugtalaná tenni.

Első pillanatban nem értette meg, hogy a szobaleány mit beszélt a telefonon. De azután, mikor a valóság hirtelen eléje tárult, nyugalmat erőszakolt magára és több kérdést intézett a cselédhez.

Lakásán szerencsétlenség történt. Felesége rosszul alkalmazott takarékoságból saját maga tisztított benzinnel keztyűket. Hogy miként, senki sem tudná megmondani, a benzin fölrobbant s az asszony veszedelmesen összeégett. Az izgatott leány nem tudta, vajjon urnöje él-e még s csak annyit jelentett, hogy két orvos tartózkodik mellette.

Pickersgill csakhamar örült sebességgel rohant

hazafelé az autón. Alig két óra előtt hagyta el nagyon vig kedélyhangulatban feleségét s még a bucsuzásnál is tréfás hangon szólt hozzá:

— Ugylatszük örülsz, hogy elutazom!

— Ah, nem! Csak már hozzászoktam, hogy sokszor egész napokra is egyedül hagyasz.

— Igaz, gyermekeim. — Hiába, az üzlet nagyon elfoglal! — végezte férj és megsimogatta az asszony haját.

Az autó megállt a ház előtt. Pickersgill fölrohant a lépcsőn, de már későn érkezett. A lángnyelvek felesége hajába kaptak és arcát annyira eltorzították, hogy az orvosok be sem akarták őt hozzá bocsátani. De a gyáros mindenkit félretolt magától. A következő pillanatban azután ájultan rogyott össze és eszméletlenül vitték saját szobájába.

A halottat ezalatt a szalonban helyezték el egy nyugágyon, mert a hálószoba rettenetes állapotban volt. A butorokon ugyan elnyomták a tüzet, de a megperzsel haj és test kitarthatatlan szaga nem akart tágitani.

A szegény asszony élettelenül feküdt a szalonban. A ruha leégett testéről, mely most már csak egy borzadályos fekete tömeget képezett. Azt a könnyű, fehér selyemkendőt borították föléje, melyet a nagy estélyek alkalmával szokott viselni s mely olyan jól illett arcához . . .

A telefon egész délután folyton csengett. Iserősök és jóbarátok kérdezősködtek a szerencsétlenség részletei felől. Pickersgill tompa, halk hangon válaszolt mindenkinek.

Öt órakor ismét megszólalt a telefon.

— Beszélhetek önmagyságával? — kérdezte valaki.

A gyáros elbámult. De még mielőtt válaszolhatott volna, az ismeretlen újra beszélni kezdett:

— Ellen? — kérdezte.

Pickersgill szinte gépiesen válaszolt:

— Igen! . . .

— Személyesen?

— Igen! . . .

— Ő elutazott?

— Igen! . . .

— Ugy hát maradunk a nyolc óránál?

— Igen! . . .

— Jövök . . .

— Mi volt ez? — kérdezte önmagától a gyáros és tulajdonképpen kívül beszélt? Hogy ő elutazott-e? — tudakolta az idegen. — És mi fog történni nyolc órakor? E mögött valami lappang! . . . Hisz az illető nem asszony, hanem férfi volt.

A gyáros nyolc óra felé ráparancsolt a cselédre, hogy ne nyissanak ajtót, mert mindenkit személyesen akar fogadni. Ugyanis időközben felesége íróasztalában kutatva, levelet talált, melyet akkor intéztek a szép Ellenhez, mikor egyedül időzött Papallóban. Gyanuja biztos alapot nyert és Signor Luigi ellen irányult, annál inkább, mert a fiatal ember nagyon viszatartóan viselte magát vele szemben és Ellen sem említette őt többé.

Pickersgill egyszer együtt látta őket a városban egy műkereskedés előtt. Közvetlenül mellettük kocsizott el. És este, midőn kérdést intézett feleségéhez, vajjon rég látta-e signor Luigit, az asszony hanyagul válaszolt:

— Ma véletlenül találkoztunk és néhány szót beszéltem is vele!

Magatartásán a zavar legcsekélyebb nyomát sem

Tisza István gróf a nemzetiségi vitában

A képviselőház ülése

A nemzetiségi kérdés vitájának kimagasló eseménye volt ma Tisza István gróf miniszterelnök nagyszabású beszéde. A kormányelnök Bethlen István grófot és Désy Zoltánt fejtegetéseiknek minden részletébe követte és minden ellenvetéseiket megvilágította, igyekezett aggodalmaikat eloszlatni és a felvilágosítás fegyvereivel meggyőzni hallgatóit. Kimutatta, hogyha Bethlen gróf történefilozófiai fejtegetéseinek során azt bizonyította, hogy a románoknak nemzet ellenes programja százados történelmi fejlődés eredménye, ugy ebből az következnek, hogy tehát velük béke nem lehet, aminek végső következménye az volna, hogy őket kiirtani, megsemmisíteni volna szükséges. Ezt a megállapítást azonban a kormányelnök nem fogadta el és végső konzekvenciája, melyet bizonyára Bethlen is elfogad, mutatja, hogy ez az ellenzéki beállítás egyoldalú.

Désyvel szemben nagy erővel vitatta a kormányelnök, hogy a nemzetiségi törvény végrehajtását, amelynek szükségét tegnap Désy hangoztatta: lehetetlen elfogadni magyar nemzeti szempontból. Nagy nyomatképpel fejtette ki a kormányelnök, hogy az erdélyi magyarságot az ő politikájától ne féltse senki, mert ennek az erdélyi magyarságnak érdekeit nálánál jobban senki a szívében nem viselheti. A kormányelnök fejtegetései mély hatást gyakoroltak a Ház minden oldalán és hozzájárultak ahhoz, hogy ennek a most folyó vitának jelentőségét és súlyát növeljék.

A kormányelnökön kívül Károlyi Mihálygróf szólott hozzá ma a nemzetiségi kérdéshez s teljes tárgyilagossággal meg lehet állapítani, hogy fejtegetései úgy hozzáértés, mint objektivitás szempontjából Apponyi Albert, Désy Zoltán és Bethlen István gróf fejtegetései mögött messze elmaradtak. Károlyi gróf támadásra használta fel a kormányelnök ellen, hogy legutóbbi beszédében Tisza István gróf a nemzeti címer angalkáiról emlékezett meg iskola-politikánkkal kapcsolatban. A miniszterelnök ma megállapította, hogy Désy és Bethlen gróf méltóságukon alulinak találták ebből a miniszterelnök hazafias érzése ellen vádat kovácsolni. Egyébként az egész kérdést egy fél mondattal intézte el ma Tisza István, annak a rövid és határozott kijelentésével, hogy látva szavai félremagya-

lehetett fölfedezni. Ugy beszélt az olaszról, amint egy egész közömbös ismerősről szokás.

A gyáros átment a hálósobába, ahol a szag még mindig türethetetlen volt. De a kíváncsiság nem hagyta őt nyugodni. Ki akarta kutatni Ellen öltözőasztalának a fiókját, amelyben a legutóbb érkezett leveleket szokta tartani.

A gondosan rendezett iratok között csakugyan talált egy levelet, melyben fölismerete az olasz vonásait. Tehát helyes nyomon haladt. Most már minden kétsége eloszlott. A levél eleget és nagyon világosan beszélt, bár aláírást nem talált rajta.

Igy tudta meg, hogy felesége megcsalta őt, saját lakásukban, talán épp abban a bájos berendezésű szobában, melyben ma reggel oly kegyetlenül elbánt vele a halál...

Az óra nyolcat ütött. Ez volt a jelzett pillanat. De hasztalanul várta a csengő szavát. A helyett halk kaparást hallott az előszoba ajtaján, melyet sietve kinyitott.

Az érkező visszahökken, mikor a férjét látta maga előtt.

— Csak tessék! — szól nyugodtan a gyáros. — Azt hiszem, ön a feleségemhez jött és nem hozzám. — Igy tehát néhány percnyi türelmet kérek.

Ezzel a szalonba ment s miután levette a takarót a halott rettenetesen eltorzult arcáról, fölgyjította az összes villanylámpákat, majd visszatért vendégéhez.

— Ott megtalálhatja feleségemet! — szól és a szalonba mutatott.

A következő pillanatban iszonyu kiáltás hangzott föl. A fiatal ember azután csakhamar örülként rohant ki a szalonból, melyben olyan ijesztő módon nézett szembe a halállal.

rázását, valóban sajnálja, hogy e szó kicsuszott a száján.

El lehet mondani, hogy ez a férfias nyíltság minden oldalon imponált. Nagy figyelemmel hallgatták az ülés első szónokát, a szász nemzetiségű Schulert, aki rámutatott arra, hogy a szászok semmi kárát sem vallották annak, hogy a magyar nemzeti kormány kezeibe beleilleszkedtek.

Fővárosi tudósítónk a mai ülésről a következőket jelenti:

A nemzetiségi vita.

Bethly Pál elnök háromnegyed tizenegy órákor megnyitja az ülést.

Az elnök jelenti a Háznak, hogy Rakovszky István sürgős interpellációra kért és kapott engedelmet a palotaőrség ügyében. Rakovszky az interpellációját félhat órákor fogja előterjeszteni.

Napirenden van a miniszterelnök válasza a románokkal folytatott tárgyalás ügyében.

Schuller Rezső szász nemzetiségi képviselő az elnö szónok, aki azt fejtegeti, hogy a nemzetiségi kérdés alapja a faji érzés, amely a nemzetiségekben éppen úgy megvan, mint a magyarokban. A nemzetiségi kérdésben a reálpolitika útjára kell lépni. Ami a népoktatást illeti, nem a magyar nyelv tanítása ellen tesznek óvást, hanem ama mérték ellen, amelyet a magyar nyelv oktatására nézve az Apponyi-féle törvény kitűzött. Az egyesülési és gyülekezési jogot is liberálisan kellene kezelni.

Károlyi a románok ellen.

Károlyi Mihály gróf örömet fejezi ki, hogy egy nem magyar anyanyelvű képviselő a nemzetiségi kérdésről olyan konciliáns hangon beszél, mint Schuller Rezső. Nagyon sajnálja, hogy a miniszterelnök alkuszéri tárgyalásba bocsátkozott a román nemzetiségi komitéval. A miniszterelnök a minap a főrendiházi beszédében azt mondotta, hogy ő nem ismerte el a külön nemzetiségi pártot, a tárgyalások befejezése után kiadott nyilatkozatát, amelyben a komité konstatalja, hogy a miniszterelnök a román nemzetiségi párt létjogosultságát elismerte. Egy olyan impulzív politikai párttal szemben, mint a minap a román nemzetiségi párt, lehetetlen oly platói eszközökkel eredményt elérni, mint ahogy a miniszterelnök gondolja. Ő ellensége minden drákói rendszabálynak a politikai pártokkal szemben, mert drákói intézkedésekkel a szívekből érzéseket kiirtani úgy sem lehet. — A tárgyalás olyan időben történt, hogy ezeket a tárgyalásokat lehetetlenség összeköttetésbe nem hozni a külső politikai helyzettel. A tárgyalást azonnal be kellett volna szüntetni és jobb időre halasztani. Mindenkinek az az érzése, hogy a miniszterelnök és a bukaresti követ nyilatkozatai után az egyik félnek okvetlenül el kellett volna hagynia a helyét. Hoszszan beszél ezután Cerninről és a Cernin-esetről és azt mondja, hogy a miniszterelnök nem a románok kedvéért tárgyal, hanem kerületei miatt tárgyal hónapokig a kedves románokkal.

Kun Béla: Nyalják egymást!

Elnök rendreutasítja a közbeszólót.

Kun Béla: Nem úgy értettem!

Fölköltások jobbról: Nem szegényli magát!

Károlyi Mihály gróf: Arra, hogy talán a magyar pártokkal is tárgyaljon és igyekezzék velük megegyezni, nem is gondol a miniszterelnök.

Héderváry Lehel közbeszól.

Elnök rendre inti a közbeszólót.

Fernbach Károly: A miniszterelnök előtt nem fogunk meghajolni soha.

Károlyi Mihály gróf ezután a nemzetiségi kérdés megoldásának módjáról beszél.

A miniszterelnök válaszol.

Tisza István gróf miniszterelnök: Désy Zoltán tegnap a románok iránti nagy szeretettel szólott. Ezt benső örömmel hallotta. Van nekünk elég terünk, ahol veszekedhetünk, nem kell a nemzetiségi kérdést felhasználni erre. Désy tulsötét szímben látja a helyzetet. Vanak orvoslандó bajok, de azért ne keressük kizárólag a közigazgatásban a hibát. A mi közigazgatásunk ugyszólván egy ugrással ju-

tott át a mai állapotba. Hosszu munka kell annak a javítására. Egyetért Désy Zoltánnal abban is, hogy a kulturában kell versenyre kelni a nemzetiségekkel és a társadalomban is. A néppel érezettni kell jóindulatunkat.

Lovász Márton: Pártkülönbség nélkül.

Tisza István gróf: Aki az én szerény otthonomat ismeri, tudja, hogy ott is és a hivatalomban is mindig azt prédikálom, hogy legyen az intelligencia a népnek — pártkülönbség nélkül — a gondviselője. Abban is egyet ért Désyvel, hogy az a minden áron való törekvés, hogy a magyar nemzetet túlzott mértékben mindig meg kell védeni akár szükséges, akár nem, az többet árt, mint használ. A nemzetiségi törvény végrehajtásáról nincs egy véleményen Désyvel. Az angol törvénykönyv tele van végrehajthatatlan törvényekkel. Nincs abban semmi szegény, ha mi se hajjuk végre. Fél század alatt nem váltak be azok a várakozások, amelyeket e törvényhez fűztünk s a nemzetiségek részéről nem találtuk meg azt a ragaszkodást az államhoz, amely a törvény végrehajtását föltételezi. S nem is mi nemzetiségi törvényre van szükség, hanem egyes reparációkra.

Ami az „angyalkákat” illeti, ha neki bizonyos gunnyal kicsuszott a száján ez a szó, talán nem kell védekeznie az ellen a vád ellen, hogy az ország címerét akarta kigyunyolni. (Helyeslés.)

Örüi, hogy e kicsinyes dolgot se Bethlen se Désy nem hozták elő, de hogy Sághy is megnyugtassa, kijelenti, hogy amikor ezt a szót kiejtette, nem a magyar címerre gondolt, hanem arra a törvényre, amely a fontos rendelkezéseket kihagyta s csak ilyen garanciákat keresett. Kijelenti, hogy sajnálja, hogy a félreértésre okot adó szót használta.

Elnök kéri Bikádyt, hogy ne szóljon folyton közbe.

Rátér azután Bethlen István gróf beszédére, amelynek egyes pontjait s lényegét helyesli.

Popp, Cs. István nemzetiségi rámutat arra, hogy Apponyi ellenmondásba jutott folyton önmagával, Tisza politikáját helyesli. Az országos csak a demokrácia alapján lehet szervezni, boldoggá, nyugodtá tenni. Tudja, hogy erre Tisza nem alkalmas, de majd jön még valaki más, aki ezt meg fogja csinálni.

Interpelláció.

Rakovszky István előterjeszti a palotaőrségről interpellációját. És kérdést intézett Hazai Samu báró honvédelmi miniszterhez, hajlandó-e sürgősen visszarendelni a palotaőrséget s hajlandó-e a palotaőrség előlése iránt sürgős javaslatot tenni.

Az interpellációt kiadták a honvédelmi miniszternek.

Korona-Passage Telefon 3-28.

Szombaton — Vasárnap
március hó 14-én, 15-én

A KÉTTLEKŰ EMBER.
Dramai életkép 3 felvonásban.

1. Zene.
2. Utazás a francia Alpeselekben. Színes uti felvétel.
3. A féltékeny. Dramai jelenetek.
4. A két boszorkány. Nagyszerű bohózat.
5. Akrobata mutatványok. Elsőrendű varieté szám.
6. Gimpi vagyona. Kacagató.
7. Pupák mint szerelő. Humoros.

Ma szombaton 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig félhely-
árral kerül bemutatásra a teljes esti műsor,
6-tól rendszer helytárolás. — Bérlet-, tisztviselő- és
trafikjegyek érvényesek.

Hétlőn — Kedden — Szerdán
március hó 16-án, 17-én, 18-án

A karnélküli ember.
Szencziócs artilia dráma 5 felvonásban.

Salamon Mariska multja Miklóssy püspök levélirója

A bukaresti rendőrség mint ismeretes, ki-derítette, hogy a Kovács Anna aláírású levelet Katareu barátnője, egy magyar származású leány, Salamon Mariska írta.

Salamon Mariskának Kolozsváron élő anyját meglátogatta egy újságíró, akinek az anyja ezeket mondta el leányáról:

Özv. Salamon Józsefné, Avram Anna vagyok. 1877-ben születtem Somostelkén, Dicsőszentmártonban. Itt született Mariska lányom, akít, mivel első gyermekünk is volt, módfelett kényeztetünk. Mariska viselkedése azonban már kezdetben sok aggodalomra adott okot, mivel összeférhetetlen, engedetlen és makacs természetű volt.

Polgári iskoláit Dicsőszentmártonban kezdte meg. Jó tanuló volt mindaddig, míg a III-ik osztályba nem került. Ekkor azt mondta, hogy ő többet nem tanul, hanem el akar menni valahova foglalkozást keresni. — Férjemmel eleinte arra gondoltunk, hogy mivel időközben egy kis korcsmát nyitottunk. Mariska nálunk marad és segítkezik nekünk. Mariska azonban erre nem volt hajlandó s kért, hogy vigyük el Nagyszebenbe. Férjemmel együtt elvittük Nagyszebenbe s ott valami Gruber nevű kalapos üzletében helyeztük el. Mariska 2—3 hónapig lehetett itt, mikor egy alkalommal azt írta nekünk, hogy neki nem tetszik a kalapos üzlet és engem kért, hogy hozzam őt el onnan. Leutaztam Nagyszebenbe és hazahoztam Mariskát. Nemsokára férjem beteg lett és meghalt. A nyomor most teljes erővel rámszúdult, mert úgy a férjem, mint az én vagyonom teljesen elszűnt s én, Mariska János és Anna nevű gyermekeimmel teljesen a nyomor szélére kerültem.

— Ekkor Mariska lányom azt mondta, hogy elvégzi a negyedik polgári iskolát s ezért vigyem le Kolozsvárra, ahol gépirókiasszony akar lenni. Én kölcsönkértem ismerőseimtől néhány koronát s azzal leutaztam Kolozsvárra, ahol sok kopogtatás után a Regnum Marianum-ban sikerült elhelyezni a leányomat.

Ettől kezdve már fokról-fokra rosszabb lett. Föltettem magamban, hogy nem is fogok róla tudni, de egy váratlan értesítés eltérített ettől a szándékomól. Ugyanis egy napon levelet kaptam tőle, melyben azt írta, hogy küldjek részére 100 koronát, mert nyomorban van. Ekkor újból megszántam a szerencsétlent és elküldtem részére a kért összeget. Csak én tudtam, kérem, minő fáradtsággal szereztem e pénzt, minő nélkülözések árán segitettem szerencsétlen leányomom. Azonban ezt a pénzt is csakhamar elköltötte.

— Ismerőseimtől időközben újra értesültem, hogy leányom nyomorban él s ekkor levelet írtam, hogy jöjjön haza, itthon, mellettem majd csak elszal valahogy. — Mielőtt azonban ezen levelémre választ kaptam volna, arról értesültem, hogy Mariska a lakása félreeső helyén öngyilkossági szándékból föl-vágta kezéin az ereket. Házigazdája találta meg, aki azután gyors orvosi segítségre gondoskodva, megmentette az életnek.

Itt fuldokló zokogásba tört ki Salamonné, majd így folytatta:

— Mariska látogatására lementem Kolozsvárra s ő ekkor arra kért, hogy vigyem fel Budapestre, mivel festészetet akar tanulni. Minthogy leányom már polgárlista korában szépen festegedett, elhatároztam, hogy fölviszem Budapestre. Itt sem maradt sokáig a lányom s így kénytelen voltam őt Bukarestben lakó anyámhoz, Avram Sinettához vinni, akinél elhelyeztem. Ez ezelőtt két évvel történt, amióta sem nem beszéltem vele, sem nem leveleztem vele direkt.

Hogy züllött el Salamon Mariska?

Özv. Pap Sándorné a következőket tudja Salamon Mariska kolozsvári tartózkodásáról:

— Hogyne emlékezném a Mariskára! — Amint olvastuk a leányommal az újságban, hogy ő írta azt a levelet, mindjárt eszünkbe jutott róla minden, amit tudunk. Ugy került hozzám, hogy az udvarunkon lakott János öccse s ő ajánlotta az édesanyjának, hogy ná-

lunk helyezze el kvártélyba a leányt. Még én mentem el a Hirschler méltóságos urhoz s sok könyörgésre fölvettem a Marianumba. Eleinte nem volt baj vele, ellárogatott ő rendesen az iskolába. Az igaz, hogy tanulni nem szeretett s úgy költekezett, mintha a Dárius kínese lett volna nála. Aztán feltűnt nekünk, hogy fiatalemberek kezdik hazakisérgetni. De nem gondoltunk rosszra, hiszen alig volt 16 éves. Aztán egyszer egy tanárt hozott be magával a Mariska. Azt mondta, hogy tanítani fogiamert nagyon el van maradva. A fiatal tanár ur azonban csakhamar kimaradt, de jött helyette egy fiatal katonatiszt. Mi csodálkozva kérdeztük, honnan ismeri? Azt felelte, hogy még Dicsőszentmártonból. Én azonban eltiltottam tőle, hogy idegeneket hozzon be a lakásomra s csakhamar azt is értésére adtam, hogy nem szívesen látom. Kért, hogy váriak egy kis ideig. Én beleegyeztem. Egyszer azzal állított be, hogy egy barátnőjéhez költözik, a sétatéri kertész leányához. Utóbb találkoztam a háziasszonyával, aki panaszkodott, hogy „annyi gavallér áll néha az ablakom alatt, hogy már kezdem szegyenleni”. Halottam még, hogy az intézetből kicsapták, az Urániában pénztárosnő lett, de nem törődtem többet vele. Annyi bizonyos, hogy raffinált gyerek volt, aki nevetve dicsekedett nem egyszer a lányomnak, hogy *többféle módon tud inni, el tudja fordítani az írását*.

Elnökválasztás a debreczeni ipartestületben

Egy táborban az iparosság — Az iparosok és a közügyek — Az iparosok gyászlobogója

A debreczeni ipartestület elnökválasztása kérdésével tegnapi népes gyűlésén ismételtén foglalkozott a debreczeni iparoskör hatvan tagu választmánya és a kiküldött végrehajtó bizottság. — A gyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítás ad számot:

Biczó Gyula röviden üdvözölte a megjelenteket s jelezte a napirend ügyeit.

Boross Mihály főjegyző jelentést tett arról, hogy az ipartestület működő szakosztályainak elnökei kivétel nélkül sorakoztak a *Dávidházy Kálmán* lobogója alá. Jelzi egyszerűsége, hogy az elnökválasztási felhívást közzétenni és közrebocsátani kellene. Szükségét látja ennek azért, hogy az iparosság ez alkalommal kifejele is mutassa meg együttérzését.

Thieszen Artur, *Zelinger Ede*, *Varjassy Imre* felszólalásai után — amelyek egyes gyakorlati kérdéseket ajánlottak az elnök figyelmébe — a választmány a főjegyző javaslatát egyhanguan elfogadta.

Zelinger Ede szóvá teszi, hogy Debrecenben az iparosok és ezek szerveit általánosan mellőzik. Ezt látja a Város című lapban közzétett egyes társadalmi felhívásból is. Gyökeres javításokat célzó intézkedéseket ajánl. — A vitában *Dávidházy Kálmán*, *Boross Mihály*, *Biczó Gyula*, *Tóth János* dr. vettek részt s a jövőre nézve energikus fellépésre határozták magukat.

Boross Mihály főjegyző meleg hangon tesz jelentést arról a nemes ajándékról, a melyel *Biczó Gyuláné* urasszony lepte meg a debreczeni iparoskört. A részvét megnyilatkozásának szimbolikus kifejezésére ugyanis egy díszes gyászlobogót ajándékozott. A kör háláját jegyzőkönyvi köszönettel fejezi ki.

Folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Steckenpferd- Illiomtejszappan

Bergmann & Co. oégtől Tetschen a Elbe:

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva s a hő és szépség gondozásában való fölléphetetlenségéért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitalálás! Bevásárlásnál óvatosság! Sok legnagyobbat kitalálás! **Steckenpferd** védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertületekben stb. Hasonlóképpen kitaláló Bergmann Manera Illiomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitaláló szer női kezek gondozására.

8400 koronát loptak az érmihályfalvai állomáson

A tolvaj megijedt és visszalopta a pénzt

Nagy szenzációja volt tegnap este *Érmihályfalva* állomásnak. Az állomásfőnök-helyettes irodájából elloptak *nyolcezer-negyszázhetven koronát*, majd mikor a csendőrök segítségével kutatni kezdték a pénzt, valaki az állomás félreeső helyiségében elrejtette, vagy talán visszalopta a pénzt, amelyet még tegnap este hiánytalanul megtaláltak.

A különös ügy részleteiről ezeket írja tudósítónk:

A székelyhid-szilágysomlyói vasutal a mozgópostán tegnap több értékesebb csomag érkezett az érmihályfalvai állomásra. A csomagokkal együtt 8470 koronát hozott a mozgóposta egy vaskazettában elzárva s megérkezvén Érmihályfalvára, a vasuti tiszt a pénzt tartalmazó borítékot átadta *Olajos Imre* helyettes főnöknek. *Olajos Imre* átvette a pénzt tartalmazó borítékokat, bevitte a hivatali szobájába.

A pénzes borítékok a debreceni üzletvezetőség címére voltak kiállítva s a következő állomások főnökei küldték:

Szilágysomlyóról,
Szilágynagyfaluról,
Margittáról,
Vedresábrányról
Gyapolyból,
Érshindről egy-egy küldemény,
Apátkeresztúrról kettő.

A nyolc boríték tartalmazta a nyolcezer-negyszáz korona papír és kis részben ezüst és nikkal pénzt.

Az átadott szállítmány között volt ezenkívül mintegy 30 ezer korona értékű más küldemény, értékpapír, aranypénz, pénzeszsákok. *Olajos Imre* helyettes állomásfőnök mind ezeket magához vette és bevitte az irodájába, amely az állomási épület földszintjén van. Háromnegyed 8 óra tájban *Olajos Imre* felment vacsorázni. Hivatali szobájának ajtaját egy kulcsal bezárta és felment az emeleten levő lakására. Az inspekciós tisztviselőknél kívül elszéledt a többi vasuti tisztviselő is, nagyobb részük haza, a lakásukra vacsorázni, mások barátaikhoz.

Nyolc órára már meg is vacsorázott *Olajos Imre* és visszatért az irodájába. Mikor a szobába belépett, rémülten konstátálta, hogy

az asztalról hiányzik a nyolc boríték,

amely a 8470 koronát tartalmazta. A többi értéktárgy és csomag azonban érintetlen volt. *Olajos* nyomban fellármázta az állomást, telefonált a csendőrségre, ahonnan az egész készenlét kivonult.

A csendőrség első intézkedése az volt, hogy az egész állomási épületet lezárta. Érmihályfalván aznap nagyvásár volt s az állomáson rengeteg ember várt a debreceni és ellenkező irányba menő vonatok indulására. A csendőrök minden utast betelereltek a várótermekbe és kezdetét vette az utasok és azok podgyászainak átkutatása. Közben azonban a már hazatért vasuti tisztviselőket is nyomban visszarendelték az állomásra, mert mindenki gyanus volt, aki az állomáson tartózkodott.

A csendőrörsvezető megállapította mindenekelőtt, hogy a helyettes állomásfőnök hivatali szobájának a szabadba vezető ajtaja

nyitva van. Ha tehát Olajos csakugyan bezárta az ajtót, valaki álkulcsal felnyithatta. Kilevén azt az időt, amikor Olajos vacsorázni ment.

Az utasok és vasuti alkalmazottak megmotozása *semmi eredménnyel sem járt*. — A pénz nem volt sehol. Kikutatták a váróterem, a hivatali helyiségek minden zegét-zugát, de ott sem találták meg a pénzt.

Ekkor az egyik vasuti tiszt azt proponálta, hogy nézzenek be a félreeső helyre is. A csendőrök benyitottak a helyiségbe s a fedődeszka alatt

megtalálták az egész összeget.

Most már az utasokat feloldották a zár alól s a nyomozás abban az irányban indult meg, hogy ki lopta el a pénzt. A csendőrség felfogása az, hogy *a viszonyokkal ismerős ember követhette el a lopást*, aki, mikor a nyomozás és a motozás gyors energiával megindult, megrettent és besurranva a mellékelyiségbe, ott elrejtette a pénzt.

Bakucs Gyula, az érmihályfalvai állomás főnöke ma reggel jelentést tett az esetről a debreceni tüzletvezetésnek, ahol nagy izgalmat keltett a dolog.

A nyomozást a csendőrség erélyesen folytatja. Feltűnést keltő letartóztatás várható.

József főherceg és Augustza főhercegasszony Debreczenben

Az Augustza-szanatórium megnyitása

A Nagyerdőn a ritka lombu, didergő fák közül már kivillan vörös tetejével az Augustza-szanatórium impozáns épülete. Most, hogy tető alá jutott a hatalmas építmény, érvényesül csak igazán a monumentálitása, nagyszerűsége.

Hihetetlen gyorsasággal nőtt ki a földből Debreczennek ez az országra szóló új közintézménye. A város büszke lehet rá épügy, a mint minden elismerést megérdemel a József kir. Herceg Szanatórium Egyesület s annak érdeműs elnöke, **Lukács György**, akinek nevéhez fűződik ma a nemzeti jelentőségű tuberkulózis-kérdés országos szervezése.

Gondoljuk meg: összesen három tüdőbeteg népszanatórium van az egész országban, s ebből kettő a József kir. Herceg Szanatórium Egyesületé, s a harmadik éppen Debreczené. Ebből a tényből kivéteels fény hármlík Debreczen városára, a város kulturizékéer, amely lehetővé tette, hogy az ország ilyen nagyszabású, nagy szocialis horderéjű közegészségügyi intézménnyel gazdagodott.

Szanatóriumnak megnyitása a nyár derakán lesz. Az odavezető ut munkálatai már folynak, s a csatornázási és vízvezetési munkálatok is a kellő időre elkészülnek.

A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület vezetősége most írja ki a versenytárgyalást a szanatórium berendezésére. E hónap 17-én, kedden Budapesten az Egyesület végrehajtó-bizottsága a személyi kérdéseket állapítja meg. Ez értekezleten résztvesznek Debreczen hivatalos kiküldöttei: **Domahidy Elemér** főispán, **Magos György** dr. főügyész és **Tüdősz Kálmán** dr. tisztifőorvos.

Megindult már a József kir. Herceg Szanatórium Egyesület debreceni fiókjának szervező munkája is. Az egyesület központi képviselője és főtájkára, **Pakots József**, az ismert író Debreczenben tartózkodik és tárgyalásokat folytat a hivatalos körökkel és társadalmi tényezőkkel. A debreceni fiók ünnepélyes megalakulása e hónap 22-én, vasárnap déli 12 órakor lesz a varmegyeház nagy üléstermében. A fiók elnökei lesznek dr. **Baltazár Dezsőné** ref. püspökné és **Domahidy Elemér** főispán,

A fiók megalakulására főként azért van sürgős szükség, mert a szanatórium megnyitási ünnepére Debreczenbe jönnek az egyesület védnökei: **József főherceg** és **Augustza főhercegnő**, továbbá a törvényhozás, a kormány, Budapest székesfőváros, a törvényhatóságok, a rokonegyesületek képviselői.

Nagy és előkelő idegenjárás lesz Debreczenben, s a város és megye hivatalos előkészületein kívül szükség van a társadalom előkészítő munkájára is. Hisszük, hogy a március 22-iki alakuló ülésen teljes lelkesedéssel vesz részt Debreczen egész társadalma.

Sikkasztó vasuti pénztáros

Letartóztatták a helyiérdekű sikkasztóját

Jelentettük, hogy néhány nap előtt a rendőrség központi ügyeletén **Bagdy János** közigazgatási gyakornoknál önként jelentkezett egy **Pahók Gyula** nevű vasutas, aki kérte a letartóztatását azzal a megokolással, hogy hivatalos pénzeket sikkasztott.

Pahók Gyula, mint napidijas 1912. szeptember óta van alkalmazásban a debreczen-nyirbátori helyiérdekű vasut helybeli állomásán, mint személy-pénztárnok s ebben a minőségében követte el a sikkasztást.

A rendőrségről egy detektivet küldöttek a helyiérdekű igazgatóságához ez ügyben, az igazgatóság azonban azt válaszolta, hogy **Pahók** vallomása aaptalan, mert nem sikkasztott. A rendőrség erre megszüntette az eljárást az önként jelentkezett vasutas ellen, a kit az igazgatóság éppen ezért azonnal elbocsájtott a szolgálatából s egyben megindította ellene a házi vizsgálatot, amelynek eredményeként ma megállapították, hogy tényleg sikkasztott, még pedig — a rovancsolás eddigi adatai szerint — mintegy 6500 koronát.

A rovancsolás lefolytatása után a helyiérdekű igazgatósága ma aztán megtette maga a följelentést sikkasztás miatt **Pahók Gyula** ellen, akit a rendőrség azonnal előzetes letartóztatásba helyezett.

Megállapították, hogy **Pahók Gyula** 1912. december óta állandóan folytatta a sikkasztást, amelyet furfangos módon követett és leplezett el.

A személy-pénztár számadásait ugyanis nem itt, a helyiérdekű igazgatósága őrizi ellen és vizsgálja át, hanem a részvénytársaság budapesti ellenőrző-bizottsága. **Pahók** havonként egyszer küldötte föl a személy-pénztár forgalmi kimutatását, bevételi naplóját, amelyet egyszerűen meghamisított. Következétesen kevesebb jegy eladását mutatta ki, mint amennyit a valóságban eladott s a különbözetet sikkasztotta el.

Megállapították, hogy **Pahók Gyula** nagy lábon élt, állandó vendége volt Debreczen éjjeli mulató-helyeinek, ahol a sikkasztott pénzeknek a nyakára hágott egy kollégájával. **Pahók** azt állítja, hogy a sikkasztásokat ennek a kollégájának a felbujtására követte el.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

PÉNTEK: *A mandarin*, kínai dráma. — (A bérlet.)

SZOMBAT: *A mandarin*, kínai dráma. — (B bérlet.)

* **Abrányi Emil** ajánlata újból a színügyi-bizottság előtt. Miután a tanács újból letárgyalta ifjabb **Abrányi Emillel** a szerződési feltételeket, az ügyet ismét kiadja a színügyi-bizottságnak, amely ezért holnap, szombaton délután fél négy órakor tartja meg ülését.

* **Az Apolló vigiáték-ciklusában** ma délután 3 és 5 órakor félhelyárak mellett is gyönyörködhetik mindenki.

* **„A mandarin”**. (A színházi iroda jelentése.) Szombaton „A mandarin” c. szenzációs dráma kerül színre újból **Ezuttal B)** bérletben és harmadszor. A kitünő darab rendkívüli hatása előadásról előadásra fokozódik. A főszerepeket ezuttal is **Fehér, Hallassi Mariska, Nagy Sándor** és **Kassai Jászák**.

* **„Öfensége inkognitóban”**. A „Nordisk Films Compagnie” első rangú, kacagató vigjátéka ma kerül utoljára bemutatásra az Apollóban.

* **„A kiskirály”** vasárnap délutáni előadása. (A színházi iroda jelentése.) **Kálmán Imre** kiváló operettje most vasárnap délután kerül először mérsékelt helyárrakkal színre. A kiváló operett, amely az egész világon, minden művelt országban a legnagyobb sikerrel kerül színre, az eddigi esti előadások szereposztásával kerül színre. Főszerepekben **Oláh, Borbély Lili, Nagy Aranka, Kassai, Rónai, Szalai, Kormos, Nagy** és még többekkel.

* **„A kis cukros”** vasárnapról kerül bemutatásra az Apollóban.

* **„II. Rákóczi Ferenc fogsága”**. — (A színházi iroda jelentése.) Méltóan ünnepli meg a színház a sajtószabadság szent évfordulóját, a magyarság legkiválóbb ünnepét. Szigligeti kiváló történelmi színműve, a „II. Rákóczi Ferenc fogsága” kerül színre ez alkalommal diszeloadás keretében. Jegyek (alsó- és közép-páholyok, továbbá I-ső rendű támlásszékek) már az első soroktól kezdve a közönség rendelkezésére állanak.

* **Harsány kacagás kíséri** az Apolló vigjáték ciklusának minden jelenetét.

A katonaság és a Kaszinó

Meghíusnlta a békeremények

Fővárosi tudósítónk jelenti: Az Országos Kaszinó és a tisztek között fölmerült ügy elintézését nem nyert. A Kaszinó értesítette **Hadffy** és **Máriássy** tábornokokat, hogy bár igen sajnálja a kaszinó választmány a katonatisztek elvesztését polgári álláspontjától el nem tér. Így most már kétségtelen, hogy a kilépések már holnap megtörténnek.

Ma délután öt órakor ült össze rendes ülésére az Országos Kaszinó választmány. Ügyrendjén semmi sem jelezte, hogy tárgyalás aligha is lesz másról, mint a katonai és polgári tagok erőszakos szembeállításáról. A meghívón ez a kérdés névtelenül húzódtott meg a folyó ügyek nagy általánosságú címe alatt.

Ettől a választmányi üléstől különben sem lehetett fordulatot várni. Azaz hogy a választmányi üléstől inkább, de a választmánytól nem. A választmány ugyanis hivatalosan nem tudván az egész akcióról semmit, nem is intézkedhetik. Különben is minden állásfoglalásnál beleitközött a politikába, amelytől tartózkodnia kell. Az üléstől viszont azt várták az avatottak, hogy itt lesz nyilvánossá annak a közvetítő mozgalomnak az eredménye, amelyre **Wekerle Sándor** háromnap haladékat kért volt **Terstyánszki** hadtestparancsnoktól. A közvetítő mozgalom teljes diszkrécióval folyt és az volt a célja, hogy **Beniczky Ödönt** és **Zlinszky Istvánt** lemondassa a segédi megbízatról. Ezzel a megoldással a katonai oldalon is megelégedtek volna. Folyt a kapacitálás, de a békés közvetítésnek természetesen utjában állott az ellenzéki politika. A segédek ragaszkodtak a merev ellenzéki állásponthez és nem adták vissza lovagias megbízatásukat.

Akiknek a kaszinó belső békéje a lelkükön fekszik, ebbe az egy ötletebe vetették minden reményüket. Ez a reménység most már, miután a három napi fegyverszünet letelt, a választmány állásfoglalásával, meghíusult.

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel.

CSUZ :: KÖSZVÉNY :: REUMA

ellen a legjobb házi szer a híres

KIRÁLY-BALZSAM

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idősebb eseteknél is már egyszeri bőrzsúrlásnál a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog- és lejjáást 5 perc alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 K teljes használati utasítással.

Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszerárában

Kossuth-u. 8. A színház mellett.

Március 15.

A debreceni ünnepek

Az ifjúság nagy lelkesedéssel készül megünnepelni március 15-ikét.

A kolégium ünnepe.

Az *akadémiai ifjúság* március 15-iki ünnepélyének sorrendje a következő: Délután egyenyed 3 órakor a Petőfi-szobornál: Himnusz. Énekli a Petőfi-Dalkör. Emlébeszéd, mondja Czeglédy Emánuel hittanhallgató, a M. I. Ö. T. alelnöke. Nemzeti dal, szavalja Nagy Zoltán hittanhallgató, a M. I. Ö. T. titkára. A Petőfi-szobrot megkoszorúzza a Petőfi-Dalkör nevében Iglódi János, a Dalkör alelnöke. Talpra magyar, énekli a Petőfi-Dalkör. Ezt követően a kolégium udvarán: Himnusz, énekli a főiskolai énekhar. Emlébeszéd, mondja Katona Mihály joghallgató, a M. I. Ö. T. elnöke. Alkalmi szavalt, előadja Tihanyi Kiss Sándor hittanhallgató. Talpra magyar, énekli a főiskolai énekhar. A kolégiumból az ifjúság az ünneplő közönséggel az Egyetértés zeneegylet fuvós zenekarának kísérete mellett a városháza udvarára vonul, ahol ünnepélyt a következő sorrendben folytatja: Himnusz, énekli a közönség. Emlébeszéd, mondja Nagy Zoltán hittanhallgató, a M. I. Ö. T. titkára. Alkalmi szavalt, előadja Csüri István hittanhallgató. Győzelmi dal, énekli a Petőfi-és Kossuth-dalkör. Szózat, énekli a közönség.

Az ifjúság ezen ünnepélyére Debreczen város polgárságát ez uton is tisztelettel meghívja.

A katolikus gimnáziumban.

A debreceni kegyes-tanítórendi római katolikus főgimnázium önképzőköre délelőtt 10 és fél órakor az intézet dísztermében tartja meg hazafias ünnepélyét, amelynek műsora a következő: 1. Kurucnóták. Előadja a főgimn. zenekar. 2. Ábrányi E. Március tizenötödikén. Szavalja Byély Béla, 8. o. t. 3. Erdődi. Szülőföldem. Előadja a főgimn. énekhar. 4. Beszéd. Mondja Bihon István 8. o. t. 5. Ábrányi E. Mi a haza? Melodráma. Előadják: Kontsek Béla 8. o. és Kontsek Miklós 1. A) o. t. Zongorán kíséri: Fábian Antal 8. o. t. 6. Szerdahelyi. Vonós ötos. Előadják: Szarukán Kálmán 8. o. t., Füredi László 8. o. t., Huber Ferenc 8. o. t., Vajda Lajos 7. o. t. és Liszt Nándor 5. o. t. 7. Jelenetek Vörösmarty M. „A bujdosók” c. színművéből. Előadják: Byély Béla (Kont), 8. o. t., Sebes Jenő Vajdafi) 7. o. t., Jónás Emil (Lacfi) 8. o. t., Hóza Dániel (Korpádi) 8. o. t., Fábian (Korsolya hajdu) 8. o. t. és Mamuzich Lóránd (Kont fia), 2. A) oszt. tanuló. 8. Kossuth-induló. Előadja a főgimn. zenekar.

A főreáliskolában.

A debreceni főreáliskola ifjúsági „Petőfi” önképzőköre, az ifjúsági zenekar közreműködésével vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja márciusi ünnepélyét, amelynek műsora a következő: 1. Himnusz, énekli az ifjúsági énekhar. 2. Megnyitó beszéd, tartja dr. Vág Sándor az önképzőkör vezető tanára. 3. Nemzeti dal, szavalja Ercsényi Oszvald VII. o. t. 4. Gúnydal a német divatról, XVI-ik századi nótára; énekli az ifjúsági énekhar. 5. Ünnepi beszéd, tartja Hartstein István VIII. o. t., az önképzőkör elnöke. 6. Friss magyar,

előadják Fésüs Lajos VIII. o. t. és Pásztor Ferenc VIII. o. t. 7. „Magyarnak lenni . . .” írta Sajó Sándor, szavalja Sajó István VIII. o. t. 8. A szabadságharc vezérei, írta és felolvassa: Suszták István VIII. o. t. 9. „Bánk bán nyitánya”, szerezte Erkel Ferenc, előadja az ifjúsági zenekar. 10. „Epilog”, írta Szávay Gyula, szavalja Eckstein József VIII. o. t. 11. Hunyadi induló, énekli az ifjúsági énekhar.

Az árvíz

Falvak a víz alatt

Máramaroszigetről táviratozzák: Máramaros vármegye lakossága, amely csak a múlt évben élte át az árvízkatasztrófa minden borzalmát, most újra retteget menekül el a megáradt Tisza, Iza, Róna, Tarac, Talabor és Visó folyók vidékéről. *Máramaroszigettől Husztig az egész termőföld víz alatt fekszik. Az izai, a taracvizi és tiszavölgyi járások községei is víz alatt vannak*, a legtöbb el van zárva teljesen a külvilágtól. A Taracvizi Irhóc községből tegnap délután óta egyetlen ember sem jöhet ki, mert az egész falut hatalmas vízáradat nyálábolta körül. A Tisza is, úgy látszik, hogy medret változtatott.

Máramarosziget egy része is víz alatt van. Az Iza folyó a Petőfi-utca felét és a Petőfi-ligetet másfél méter magasságban elöntötte. Az árvízveszedelm azonban itt nem komoly, mert az Iza apadóban van.

Legnagyobb a pusztulás Taracvizen. Az összes falvak és utak víz alatt vannak, az emberek szegényes viskóikból kiüzve, a házak fedelén töltöttek több éjszakát.

Növeli a nyomort az, hogy a vármegyében, már hónapok óta nagy a munkanélküliség.

Máramarosziget a pályatest megrongálása folytán úgy Galícia, mint Budapest felől megközelíthetetlen. A személyszállítás átszállással történik Taracköznel. Körösmező —Galícia felé Terebesfejrpatokról átszállással sem közlekedhetik a vasut, mert Terebesfejrpatok és Barnabás között több mint ötven méter hasszuságban tönkretette az árvíz a pályatestet. Tegnap különvonaton katonák érkeztek a helyszínre, hogy a pályatestet rendbehozzák. Budapest felé Hosszumezőig megy a vonat, itt azonban átszállással Taracközig gyalog kell menni az utasoknak. Taracköz és Nyéresháza között közlekedő vicnálisok is napok óta nyílt pályán vesztegelnek. Máramaroszigeten a postacsomag és vasúti áruk felvételét beszüntették.

Szatmárról táviratozzák: A Szamos a tavaszi olvadás folytán erősen megáradt és a múlt évi borzalmas pusztítással fenyegeti a falvakat. Mindeninnen állandó vészhiér érkezik. *A Tisza átlépte a gátat Tiszaujlaknál és Tiszabecsnél. Éjjelre már mind a két falut elöntötte a víz. A pániq igen nagy*. Mindenki, ahelyett, hogy segédkezne az áradat ellen való védekezésben, fejnélkül menekül a környékről. Szatmár vidékén tegnapig állandóan esett, ma reggel óta havazik.

Désről táviratozzák: Besztercenaszódban napok óta erősen havazik. A Szamos vize rohamosan árad s tegnap az esti órákban már 3.30 méter magasságra nőtt és a jobbparton a dési szántóföldekre kiöntött.

A naszódai vasutvonalon a Szamos, a Szálva-patak Földra és Naszód állomások között a vasúti töltést több helyen alámosta. A Nagyszamos Oláhszentgyörgyön és Kisilván a hidakat az ár és a vasúti töltést is több helyen kiszakította. Tiszaujlak és Tiszabecs már vízben állanak. Alakosság, mely a múlt évi borzalmas árvíz megismétlődésétől tart, rémülten menekül.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A tulságosan megáradt Duna vize O-buda határában elöntötte a réteket. A szent-endrei várnál, az Aranyárokban tóduló víz elől elzárták a szilipeket, amire a víz kiöntött és több házba behatolt.

Az elhanyagolt nátha gyakran keservesen megbosszulja magát.

Forman

nátha ellen

Szelenecze-ára 40fillér

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** E hó 15-én, vasárnap prédikálni fognak a református templomokban a következők: a Nagytemplomban Kovács János vallásoktató lelkész; a Kistemplomban 9 órakor János Zoltán lelkész 11 órakor Páncél Jenő s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Árpád-téri templomban Szele György lelkész, délután 2 órakor Páncél Jenő s.-lelkész, az ispotályi templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásnár. — Az oratóriumi vallásos estély ezuttal elmarad.

— **Paczkák tábora Debrecenben.** — A nagyváradi honvéd-gyalogdandár parancsnoka Paczkák Kálmán tábora két napig Debrecenben időzött, ahol a 3. honvédgyalogezred fölött tartott szemlét. A tábora, akinek tiszteletére tegnap este társasvacsorát rendezett az „Angol-Királynő”-ben a honvéd-tisztikar, ma délután utazott vissza Nagyváradra.

— **Uj református püspöki székhely.** — Kaposvárról jelenti: Csurgóról tegnap küldöttség ment Pápara, amely Németh Istvánnak, a dunántúli református egyházkerület új püspökének felajánlja a csurgói lelkészséget.

— **Ujházi házassága.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Nemzeti Színház művészeinek, Ujházi Edének házassága a keresztlelél miatt elhalasztódott. Tegnap délután végre megérkezett az okmány, s a házasságkötés ma délután négy órakor megtörtént a menyasszonynak, Novák Margitnak Excelsior-szállóbeli lakásán. A házasságkötést a VII-ik kerületi anyakönyvezető végezte s az aktusnál a jegyespáron kívül csak a tanúk voltak jelen.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Már csak vasárnap estig
A legnagyobb sikerű film, mely eddig megjelent

A GLADIATOROK.

(Spartacus)
Minden idők legnagyobb szenzációja. Egy előjáték, 6 felvonás.

Az előadások kezdete ma szombat délután 3-tól 5-ig, 5-től 7-ig rendes olesó helyárrakkal, 7-től 9-ig és 9-től 11-ig mérsékelt teletelt helyárrak.

Hétfőn — Kedden — Szerdán
március hó 16-án, 17-én, 18-án

Szerelmi házasság.

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

— **A Csokonai-kör márciusi felolvasó ülése.** A Csokonai-kör idei felolvasó ülései valóban a siker jegyében folytak le. Bizonyítja ezt a műsoroknak teljesen irodalmi, néha nagyon magasra emelkedő színvonala, de bizonyítja a közönségnek hűséges kitartása, változatlan érdeklődése. A márciusi felolvasó ülés méltán fog beleilleszkedni az eddigi sorozatba. R. Kiss István dr., a bölcsészettudós történelem-tanára Debrecen multjából fog egy érdekes mozzanatot ismertetni: József császárnak híres debreceni látogatását. Kuthi Sándor dr., akinek a neve a költészet művelői és kedvelői között mind jobb és jobb hangzásúvá lesz, ezuttal mint fordító mutatkozik be, mint a francia daloknak művészi tolmácsa. — De a közönségnek még különös irodalmi-csemegében is lesz része; a kör Szép Ernőt hívta meg vendégül, „Az Est”-nek országosan kedvelt csevegőjét, a kabaréknak népszerű poétáját, egyszersmind az „Egyszeri királyfi”-nak, ennek a ragyogó szépségű mesejátéknak a nagyrahitott költőjét. A felolvasó ülés a hó második felében lesz és a meghívókat a napokban bocsátja ki a kör vezetősége.

— **A két lelkű ember.** Az Uránuszínház igazgatósága ismét egy nagyobb szabású műsorral kedveskedik nagyra becsült közönségének. A mai műsorán szerepel a világhírű Pathé-gyárnak legújabb nagyszabású drámai képe „A kétlelkű ember” című 3 felvonásos életkép, melyben a legkiválóbb olasz színészek játszóak a főbb szerepeket. A kísérő-műsor 6 válogatott képből áll, mely mindenki tetszését fogja kiváltani. Ma szombaton 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig félhelyárak, 6 órától rendes helyárak.

— **Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentez Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

— **Elmarad a szombati tisztelőadás.** A tartalékos honvéd-tisztek számára a helybeli 3. honvéd gyalogezred-laktanya olvasótermében e hó 14-én délutánra tervezett továbbképző és katonai smereteket terjesztő tisztelőadás Dutkay Béla százados ur elvezénylése folytán nem tartatik meg.

— **„A gladiátorok” az Urániában** ma délután 3 és 5 órai kezdettel a rendes olcsó helyárak mellett kerül bemutatásra. El ne mulassza e kedvező alkalmat! — Este 7-től mérsékelt felemelt helyárak.

— **Késnek a gyorsvonatok.** Az ország keleti részéről jelzett tavaszi árvizek futárjaként, tegnap óta állandó nagy késésekkel érkeznek Debrecenbe Máramarosziget felől a gyorsvonatok. Tegnap este a rendesen 10 óra 8 percor érkező gyors 2 óra 40 perces késéssel tudott csak befutni a debreceni pályaudvarra, míg a ma délutáni 4 óra 25 perces 1 óra 25 perces 1 óra 25 perces késéssel. Vasúti jelentések szerint a Taracközön az árvíz egy kisebb yasuti hidat sodort el, miert a forgalmat ott csupán csak átszállással lehet lebonyolítani s ez okozza aztán a késéseket.

— **Halál az utcán.** Tragikus módon pusztult el ma délelőtt egy fiatal érkörtvélyesi görög-katolikus lelkész, Marozsán János, aki Miklóssy István püspök látogatására Debrecenbe jött. Marozsán délelőtt, amint Miklóssy püspök ideiglenes új lakóhelye felé igyekezett, a Miklós-utca 23. számú ház előtt hirtelen összesett. Az arra posztoló rendőr észrevette az esetet, azonnal telefonált a mentőkért, akik beszállították a köz-kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt. Megállapították, hogy szívszélhűdés ölte meg.

— **Még csak ma vagy holnap látható** a nagysikerű „Gladiátorok” 6 felvonásban az Urániában, melyről az egész város beszél. Okvetlen nézze meg, mert ilyen látványosság nem mindig van műsoron.

— **Életunt asszony.** Ma délután Hevesi Józsefné született Szilágyi Zsuzsanna öngyilkosságot követett el Percses-utca 26. sz. alatti lakásán. Egy revolverrel a szájába lőtt s mire észrevették, már kiszenvedett. Az életunt asszony valószínűleg emiatt keseredett el annyira, hogy öngyilkossá lett.

— **Számonkérőszék a városnál.** Domahidy Elemér főispán ma tartotta meg a városnál a számonkérőszéket, amelyen az ügyosztályok forgalmáról és ügykezeléséről 1913. december 31-ig terjedő időig. A főispán a tapasztaltak felett meglegedését fejezte ki.

— **Ma délután az Urániában „A gladiátorok”** 3 és 5 órai kezdettel, rendes helyárak mellett kerül bemutatásra. Este 7 és 9 órakor mérsékelt felemelt helyárak lesznek. Vasárnap délután 3-tól végleg utoljára látható „A gladiátorok”.

— **Humoros megjegyzések.** A szarkairtás és a száj- és körömfájás körül történt hatósági intézkedésekről lapunk egyik legutóbbi számában közölt cikkekére vonatkozólag illetékes oldalról a dolgok némi magyarázataképpen a következőket közlik nekünk: A szarkairtás minden esztendőben a törvény és miniszteri rendeletek alapján történik és a jutalom díjjakat sem a mezőrendőrség tüzi ki, hanem a városi tanács osztja ki az írtást végezők között. Az idén a vadásztársulat vadőrei, hogy tömegesebb írtást végezhesenek, a társulat által a mérgezés által való pusztítást kérelmezték, amit a tanács nekik meg is engedett, de egyik tul-élelmes vadásztársulati vadór, minden tilalom ellenére néhány sertést is megetetett, mire a társulat kártérítésül a fizetését visszatartotta. — A száj- és körömfájás előfordulásakor pedig az állami állatorvos a rendelkező miniszteri rendelet követelményeinek megfelelőleg a városban egy szörványos betegedés esetében az udvarnak szigorú zár alá vételét rendeltette el és ezért tiltatott el idegeneknek a bemenet, mivel a fertőző állati betegségeket a legtöbb esetben nem csupán az állatok, hanem széna-, szalmafélével az emberek is átvihetik, mert hiszen az éfajta betegségek szörványos esetei épen nem az állatoknak egymással történt érintkezéséből terjednek.

— **A Debreceni Izs. Ijakk Dalköre** részben saját pénztára, részben a debreceni vértanúknak állítandó emlékmű javára folyó hó 18-án, szerdán este 9 órakor a Royal nagyteremben, felolvasással egybekötött klasszikus dalestélyt rendez a következő műsorral: 1. Jelige Beethoventől, előadja a dalkör. 2. Felolvasás Makay Emilről, felolvas László Béla felső keres. isk. tanár. 3. Nesz Cijon Gottlieből, előadja a dalkör. 4. Magán szám, előadja Stein Henrik, 5. Genee: Párisi ifjúság, előadja a dalkör. 6. Walcer Chopintól, előadja Hammerstaedt J. zenetanár. 7. 92. zsolttár; magyarra fordította Rosenfeld, zenésítette Gottlieb, előadja a dalkör. 8. „Piff, Puff, Puff” ária a Hugentótkból, előadja Grad Rezső. 9. Adon aulom és Solom alichem, előadja a dalkör.

— **Számozott-jegyét előre váltsa meg** a Gladiátorok előadásához. Délelőtt 10—ig és délután 2-től nyitva a pénztár. Az Urániában Debrecen legszebb és legelőkelőbb és legnagyobb mozdijában.

— **Újabb rendeletek a sorozásról.** Érdekes rendeletet küldött a városnak a honvédelmi miniszter. A hadvezetőség ugyanis nagy súlyt helyez a legénység egészségére, azt tanúsítja a két rendelet, melyet a honvédelmi miniszter legutóbb intézett a törvényhatóságokhoz. Az egyik utasítást ad a sorozási eljárásra nézve, különösen abban a tekintetben, hogy a mérték alatt álló legénységet az orvos alaposan vizsgálja meg s a hadseregbe csak egészséges katonákat sorozzanak. Együttal elrendelte, hogy az alapos vizsgálat érdekében a sorozónapokat szaporítsák. A második rendelete a közönség oktatására irányul. Azok a kísérletek, melyek egyes helyeken abban az irányban történtek, hogy a legénységet írásra és olvasásra tanítsák, annyira beváltak, hogy a miniszter a legénység elemi oktatását általánosítani kívánja. E végből érintkezésbe lépett a közoktatásügyi miniszterrel és a törvényhatósághoz intézett rendeletében intézkedik a besorozott legénység elemi oktatásáról.

— **A Debreceni Kisiparosok Egyesülete** a napokban tartott választmányi ülésen az egyesület ügyészéül dr. Karsai Sándor ügyvédet választotta meg.

— **Az Uránuszínház** ma szombaton délután 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig félhelyáru előadást tart, mely előadásokon a teljes esti műsor kerül bemutatásra.

— **Halálra égett gyermekek.** Lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk arról a borzalmas szerencsétlenségről, amely odakünn történt a Wolafka-telepen, ahol a Monostorpályi-ut 68. számú házban halálra égett három kis gyerek, az öt éves Sinka Erzsébet, a három éves Sinka Eszter és a hét éves Kerékgyártó István. A gyermekeket súlyos égési sebeikkel beszállították a köz-kórházba, de megmenteni már nem lehetett őket. Ma délután mind a három kis gyermek meghalt.

— **Costümök és Francia-ruhák** remek választékban eredeti modellek Halmágyi női divatruházában.

— **A tavaszi idény** összes újdonságai, a legszebb kalapok, izléses nyakkendők, finom fehérneműek Frank Testvéreknél, az új megyeház mellett.

Egy nagy urasági lakás

Alföldi Takarékpénztár palotájában első emeleten: 5 szoba utcára, hall, összes komfortokkal

május 1-re kiadó.

Értekezhetni Alföldi Takarékpénztár palotánál.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Tetemrehívás.** Szücs Sándorné házi lakos a konyhájában szabadon hagyott egy forróvízzel telt edényt. Másfél éves Erzsébet nevű leánykájára beleesett az edénybe és szörnyethalt. A debreceni törvényszék ma 50 korona pénzbüntetésre ítélte a gondatlan anyát.

§ **Betörő földművesek.** Farkas Miklós és Balog János téglási földművesek 1912-ben P. Szabó Sándor szobáját feltörték és egy 30 korona értékű fegyvert elloptak. A törvényszék ma Farkast hat havi börtönre, Balogot egy havi fogházra ítélte.

§ **Ha a levelet rosszul értelmezik.** Kiss Károly nánási napszámos levelet kapott egy fehérmegyei rokonától. Megmutatta a levelet Rab Imre nevű házigazdájának, aki másként értelmezte a levelet. Ezen összeveszték s Kiss a házigazdáját egy késsel mellbeszurta. A törvényszék hat havi börtönre ítélte Kisst.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde	
Magyar hitel	848—
Osztrák hitel	68—
4 százalékos koronajáradék	82-40
Allamvasut	713-50
Jelzálogbank	448—
Rimamurányi	883-50
Salgótarjáni	721-50
Közzuti vasut	629—

Magánleszámtólási kamatláb
Bécs 3 $\frac{3}{8}$ % — Berlin 3 $\frac{3}{8}$ % — London 2 $\frac{7}{16}$ %

Budapesti gabonatőzsde	
Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza májusra	11-88
„ októberre	12-55
1914. április	8-71
Rozs októberre	9-50
„ áprilra	—
Zab októberre	7-70
„ áprilra	—
Tengeri 1914. évi jul.	—
„ máj.	6-81

Készáru változatlan.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Weidler György kereskedő Budapest O-utca 26., Lehrer A. nőiszabó Budapest V., József-tér, Babecz József kereskedő Fehértemplom, Csillagi Márton kereskedő Pozsony. — A Neuer Wiener Kreditorenverein a következő fizetésektelenségeket jelenti: László Ignác Kolozsvár. — Az Allgemeiner Kreditorenverein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Klein L. kereskedő Győr, László Ignác kereskedő Kolozsvár, Kohn Zsigmond és Klein kereskedők Budapest, Kesztenbaum Jakab rőföskereskedő M.-Técső.

Van szerencsénk a n. é. külsőség b. tudamására hozni, hogy

Üzletünket

1914 április havában az új városi bérpalota-passzage földszintjére::
(Piac-utca 28, Mandel Lipót cég mellé)

helyessük át.

Kiváló tisztelettel

Szedlák és Vámos

angol férfiszabók.

Aki gyomra
es belének működésével nincs megelégedve az rövid ideig rendszeresen Traub orvos gyomorporát

GASTRICIN-t
vegyen be Hatása meglepő kapható minden gyógyszerárban 1 Nagy doboz ára 3 Kor.

FÖRÁKTÁR
Sternapotheke, Wien IV Favoritenstrasse 25. Argyezék ingyen és bérmentve. Orvosok részére ingyen próba

Kapható Debreczenben minden patikában.

5389—1914. sz.

Földhaszonbérletre árverési hirdetés.

A város tulajdonát képező Maesi folyóbeli 19 parcellára osztott 194 kat. hold 78 négyszögöl területű és a Csödörös epreskerti 18 kat. hold 662 négyszögöl földnek 1914. év április hó 1-től 1920. év szeptember hó 30-ig terjedő időre leendő haszonbérbe adása rendeltetvén el, ezen árverésre **1914. évi március hó 20-ik napjának délelőtt 9 órája** a helyszínére, a Maesi folyó kaszálóban tüzetik ki, ezen helyre és időre az érdeklődők azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek előzetesen a számvéviségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1914. évi március hó 9-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb házi szer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható **MIHALOVITS JENŐ** gyógyszerárában, Debreczenben.

Levélbélyegeket

30.000 különféle, jóállás mellett valódi, kifogástalan, küld ki-vánatra 60 százalékos engedménnyel kimerítő katalógussal **A. Weisz, Wien I., Adlergasse 8.** Gyűjtemények vásároltatnak.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG

DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
... újdonságait. ...

Női costum helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék ! ! Olcsó árak !

Maradékot félárban!

Nagyobb vétel

folytán legújabb divatu

GYAPJUSZÖVETEKET

főfiruhára és a legfinomabb NŐI COSTÜMSZÖVETEKET mesés olcsó árban ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ
posztónagykereskedő
PIAC-UTCA 49. SZÁM.
Főpostával szemben.

Maradékot félárban!

16521—1913. tk. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Kandó Tiborné tiszafüredi lakos végrehajthatónak Szöllösi Lajosné sz. Gere Juliánna debreczeni lakos végrehajthatást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árterest 166 korona tökékövetelés és járuléka behajtása végett a debreczeni kir. törvényszék területén levő, 1. a debreczeni 9249. sz. tjkvben A + 1. sorszámu 10994/b. hrszám alatt felvett ujosztásu szántóból a Szöllösi Lajosné nevén álló 1/2-ed rész jutalékra 6 korona 50 fillér; 2. ugyanazon tjkvben A + 2. sorszámu 10995/b hrsz. alatt felvett ujosztásu szántóból ugyanannak nevén álló 1/2-ed rész jutalékra 667 korona 50 fillér kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést **1914. évi április hó 2. napján délelőtt 9 órakor** a kir. tszék árverési helyiségében (Deák Ferenc-u.) fogják megtartani.

Az árverés jalá kerülő ingatlanok közül az 1. alatti a kikiáltási ár kétharmadánál, a 2. alatti a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígérte tette, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. (1908: XLI. 25. §.)

Derecske, 1914. évi január hó 16-án.
Dr. Tóth Kálmán s. k., kir. tszéki jegyző.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi újbérlház 26. A nagyérdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Művek használják

köhögés,

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, göros és számarhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat

6050 közp. ig bizonyítottan orvosok és magánorvoktól biztostják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes BOMBON.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelenyi Árpád, Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kóczián Dezső, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla, Arany S. Árpád, Reichard Sándor, Ságiy Ferenc, Batáry Imre gyógyszerészeknél, Józsa és Jóna és Központi drogériákban. — Ujfehértón Trón Gyulánál. — Érmihályfalván Mátrai Ákosnál. — Derecskén Benkő Sándornál.

KONTSEK GÉZA

FÜSZER-, BOR-, CSEMEGE
ÉS
MAGNAGYKERESKEDESE
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 15.

Ajánlja dusan felszerelt raktárait a következő cikkekben:

- A legtisztábbban kezelt fűszerfélék.
- Kitűnő asztali, csemege- és gyógyborok, asszuk. Magyar és francia cognac, likörök, pezsgők.
- Sósózott, pácolt, füstölt halak, rákok, kaviár.
- Friss gyümölcsök: szőlő, őszibarack, ananász, vérnarancs.
- Hideg felvágottak, kassai és prágai sonka, tea-szalonna.
- Szepességi és bécsi virstli, gothai májas kolbászkok.
- Pástétomok, szarvasgombák, imbissek, painek.
- Teák: china, indiai és angol fajok.
- Rum az Antillák legnemesebb párlatai.
- Kugler cukorkák és csokoládék legnagyobb választéka.
- Teasütemények: magyar, francia és angol gyártmányok.
- Kétszersültek, pozsonyi gyermek karlsbadi és malata.
- Gyógykenyerek: Simons, Graham, Carr-Matt és Schrott.
- Teavaj: Tescheni főhercegi és gróf Andrássy-féle.
- Befőzött és aszalt gyümölcs és főzelékfélék.
- Kávé nagy raktár az Indiák izes kincseiből nyersen és legmodernebb villanyos pörkölőn, szakértően összeválogatott iajokban pörkölve.**
- Újdonság: Kontsek-féle Mánás vegyített-kávé a létező legfinomabb pörkölt kávé.** Minden kiló pörkölt kávéhoz (mely 1/4 kilós részletekben is átvehető) 1 finom kivitelű majolika kávécsészét aljjal, adok ingyen.
- A csészék magyar motívumok, 12 kivitelben művészi rajzokban kaphatók s minden asztal díszét képezik. Finom elegáns, előkelő!

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 l.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők.

Videkről
apróhirdetéseket legelőszörűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén olfór. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jelleges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jelleges levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés
Jelleges levélnek a hirdetés száma is kérethik.

Férjhez menne
32 éves árva, karcus, barna, 150.000 korona vagyonnal. Urak, (vagyon, vallás mellékes) akiknél gyors házasságkötés ellen akadály nincs, jelentkezzenek azonnal. „Hymen”, Elisabethstrasse 66. Berlin 18.

Üzlet

GYENGE
tavasszi vajás turó már kapható a Deutsch-üzletekben.

Pisztráng és Szardínia
olajban kapható Félegyházy Jánosnál.

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz község, tűzfűz legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi- és gyermekcipőket.

Adás-vétel

Biztos
megélhetés: Egy jó forgalmu fűszerüzlet teljesen berendezve, lakással együtt eladó. Értekezhetni: Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében.

Két éves gyökeres szőlővessző, gyümölcsfa-oltvány 3-5 éves egyenes akáczia
kapható
„Erzsébet” szőlőtelepen. Iroda Kossuth-u. 32.

Különtéle

Mig a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu seilyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vásznon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehéreneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénz takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, májoltót, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhságot az országihírű ártalmatlan Matild-arcenkőcs, krém és szappan okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736

Lakás

Egy nagyobb, két kisebb
bolthelyiség a piac legforgalmasabb helyén május hó 1-re kiadó. Értekezhetni Hartstein bodegásnál.

Pékkemencze-vállalkozó

szakszerűen készít kenyérsütődék részére kenyérsütőkemenczékét és szakszerűen állít össze cserépkályhákat. Imrovicz György Püspökladány, Főter.

Hirdetmény.

Felhívjuk a Rosenberg Albert özvegye és fiai szállítási és beraktározási részvénytársaság felszámolásban debreczeni bej. cég hitelezőit, hogy követéseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt alulírott részvénytársaság ügyésznél dr. Fehér Mór debreczeni (Hatvan-u. 1.) ügyvédnél jelentsék be, mivel ennek meg nem történte esetén a végleges feloszlás azokra való tekintet nélkül fog eszközöltetni.

Rosenberg Albert Özvegye és Fiai Szállítási és Beraktározási R.-t. felszámolásban.

MEGHÍVÓ.
A FILLÉRBANK SZÖVETKEZET
1914 március hó 29-én délelőtt 10^{1/2} órakor tartja meg saját helyiségében (Piac utca 41. szám alatt)
VII. évi rendes közgyűlését
melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

- Tárgysorozat:**
1. Igazgatósági jelentés a múlt üzleti év eredményéről.
  2. Az 1913. évi mérleg és zárószámadások, valamint az 1909. évi III-ik felszámoló évtársulat vagyommérlegének előterjesztése.
  3. A felügyelő-bizottság és felszámoló-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és a felszámoló-bizottság részére.
  4. Az 1914. évi VIII-ik évtársulat megalakulásának kimondása és az 1910. évi IV-ik évtársulati felszámoló-bizottság választása.
  5. Négy igazgatósági tag választása.
  6. Felügyelő-bizottság választása (3 évre).
  7. Az alapszabályok 4., 52., 64., 65., 66., 70. és 79. §§-ainak módosítása.
  8. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal 10 tag aláírásával az igazgatósághoz nyújtandók be.

Debreczen, március hó 9. **Dr. Nagy Gábor, elnök.**

Kivonat az alapszabályokból:

54. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozó indítványok legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt 10 tag aláírásával az igazgatóságnál írásban nyújtandók be.
57. §. A közgyűlésen csak a szövetkezet férfi tagjai gyakorolhatják szavazati jogukat. Minden jogosult tag minden tőrszabót után egy szavazattal bír, de saját tőrszabótéi után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat.
58. §. Távollévők más tagok útján, nők a szövetkezet valamelyik férfi tagja, kiskorúak, gyámság vagy gondnokság alatt lévők és jogi személyek csakis igazolt képviselőjük útján gyakorolhatják szavazati jogukat. A meghatalmazottak kötelesek meghatalmazásukat 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg az igazgatóságnál letenni. Egy szövetkezeti tag sem bírhat saját jogán és meghatalmazás útján 20-nál több szavazattal.
59. §. Azok a tagok, akik heti befizetéseikkel 10 héttel hátralékban vannak, vagy kölcsönből eredő kötelezettségeik teljesítésének elmulasztása miatt megpereltettek és azokat három nappal a közgyűlést megelőzőleg nem rendezik, sem választási joggal nem bírnak.
61. §. A szavazás megkönnyítése céljából minden tag szavazati jogosultságáról és szavazatainak számáról szavazólapot kap. A szavazólapok a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a tőrszabótkönyvecskék felmutatása mellett adatnak ki. A közgyűlés helyén és idejében szavazólapok nem adatnak ki azok, akik szavazati lapokkal nem bírnak, sem szavazati, sem eszelekvő és szenvedő választói jogukat nem gyakorolhatják. A közgyűlésen kívánatra a személyazonosság igazolandó.
82. §. A zárószámadások és jelentések a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyiségében a tagok rendelkezésére állanak.

VAGYON. Mérleg-számla 1913 december 31-én. TEHER.

	korona	fill.		korona	fill.
Pénztár	6230	23	III/1909—VIII/1914. évi tőrszabótkönyvek	307613	—
M. kir. postatakaréktár	1086	—	Kezességi kötelezettségek	223150	—
Giró-számla az O. M. B.-nál	517	52	Folyószámla hitelezők	39692	60
Pénztételeknél elhelyezve	8230	23	Óvadék	5000	—
Kötelezvények	16063	98	Többségek	585	56
Folyószámla-adósok	508537	32	1914. évi beirásai díjak	24	—
Értékpapír	4381	10	Nyereség	2193	46
Felszerelések	350	—			
Könyv és nyomtatványok	1500	—			
Felszerelések	1500	—			
Ingatlanok	4000	—			
Leletek	3987	07			
Előlegek	1555	—			
Átmeneti tételek	8565	41			
Különbözők	27818	74			
	578258	62		578258	62

VESZTESÉG. Veszteség-nyereség-számla 1913 december 31-én. NYERESÉG.

	korona	fill.		korona	fill.
Költségek:			Kamat és illetékek	30596	55
Adó	4474	61	Késedelmi illetékek	2530	66
Irodabér	2100	—	Ingatlan jövedelme	93	99
Vegyes kiadások	2940	58	1913. évi beirásai díjak	380	50
Igazgatósági, tisztii és szolgáló fizetések	15064	63			
Leírás kötelezvényekből	33804	27			
Veszteségi és rendkívüli tartalékalapból és haszon-eredményből fedezve	35262	42			
Egyéb leírások:					
Felszerelésekből	650	—			
Könyv és nyomtatványokból	1543	77			
Ingatlanokból	1812	80			
Nyereség	2193	46			
	33601	70		33601	70

Debreczen, 1913 december 31.
Widder Jenő, pénztáros. **Róssa Géza**, ügyvezető igazgató. **Kubai Alajos**, főkönyvelő.
Jeney Szabó Miklós, alelnök. **Dr. Nagy Gábor**, elnök. **Dr. Irinyi István**, alelnök. **Dr. Varga Kálmán**, ügyész.
FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:
Beznák Aladár, **Kondor Kálmán**, elnök. **Kerekes Miksa**, **Kiss Kálmán**.

Dr. Sztankay Aba gyógyszerháza a Nádorhoz
DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.
 Ajánlja saját találmányu kitűnő készítményeit.
DR. SZTANKAY-féle, HONTHIN-TABLETTA
 Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormányhivatalos gyógyszerre lett. Egy doboz ára K 1.20.
 Legjobb hashajtó **DR. SZTANKAY ABA :: EULAXANS-TABLETTAI ::**
 Fájdalommentes székletet idéz elő. Hascsikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidézésére.
 Egy tubus ára K 1.20.
 Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerházaiban s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri NÁDOR gyógyszerházaiban.